ҲАР КИМ САВОБ ИШ ҚИЛСИН, ҲАР КУН САВОБ ИШ ҚИЛСИН!

MAHALLA

Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши, «МАҲАЛЛА» жамғармасининг нашри

№ 6 (284) 2002 йил 6 феврал, чоршанба. Газета 1996 йил январь ойидан чиқа бошлаган. Сотувда эркин нархда

Марказий сайлов комиссиясининг 2002 йил 27 январь куни ўтказилган Ўзбекистон Республикаси референдуми якунлари тўғрисидаги ахбороти

Марказий сайлов комиссияси 27 январь куни ўтказилган Ўзбекистон Республикаси референдуми якунларини кўриб чиқди. Умумхалқ референдуми кенг демократик асосда, очиқ ва ошкора, кенг жамоатчилик вакиллари, хорижий давлатлар, халқаро ташкилотлар, оммавий ахборот воситалари, фуқароларнинг ташаббускор гуруҳлари кузатувчилари иштирокида ўтганлиги қайд этилди. Референдум қатнашчиларига ўз хоҳиш-иродаларини эркин билдиришлари учун барча имкониятлар яратиб берилди. Референдумда овоз берувчилар рўйхатига киритилган 13.266.602 нафар фуқароларнинг 12.113.070 нафари ёки 91,58 фоизи иштирок этди.

Марказий сайлов комиссияси Ўзбекистон Республикаси референдуми якунлари тўғрисидаги Баённи тасдиқлади. Ушбу Баёнга кўра «Сиз келгуси чақириқ Ўзбекистон Республикаси парламенти икки палатали қилиб сайланишига розимисиз?» деган биринчи масала юзасидан овоз беришда қатнашган фуқароларнинг 11.344.242 нафари ёки 93,65 фоизи ёқлаб, 768828 нафари ёки 6,35 фоизи қарши овоз берган.

«Сиз Ўзбекистон Республикаси Президентининг конституциявий ваколат муддатини беш йилдан етти йиллик қилиб ўзгартиришга розимисиз?» деган иккинчи масала юзасидан овоз беришда қатнашган фуқароларнинг 11.117.841 нафари ёки 91,78 фоизи ёқлаб, 995229 нафари ёки 8,22 фоизи қарши овоз берган.

Марказий сайлов комиссияси Ўзбекистон Республикасининг референдуми бўлиб ўтгани ва умумхалқ овозига қўйилган масалалар фуқаролар томонидан маъқулланагани ҳақида қарор қабул қилди.

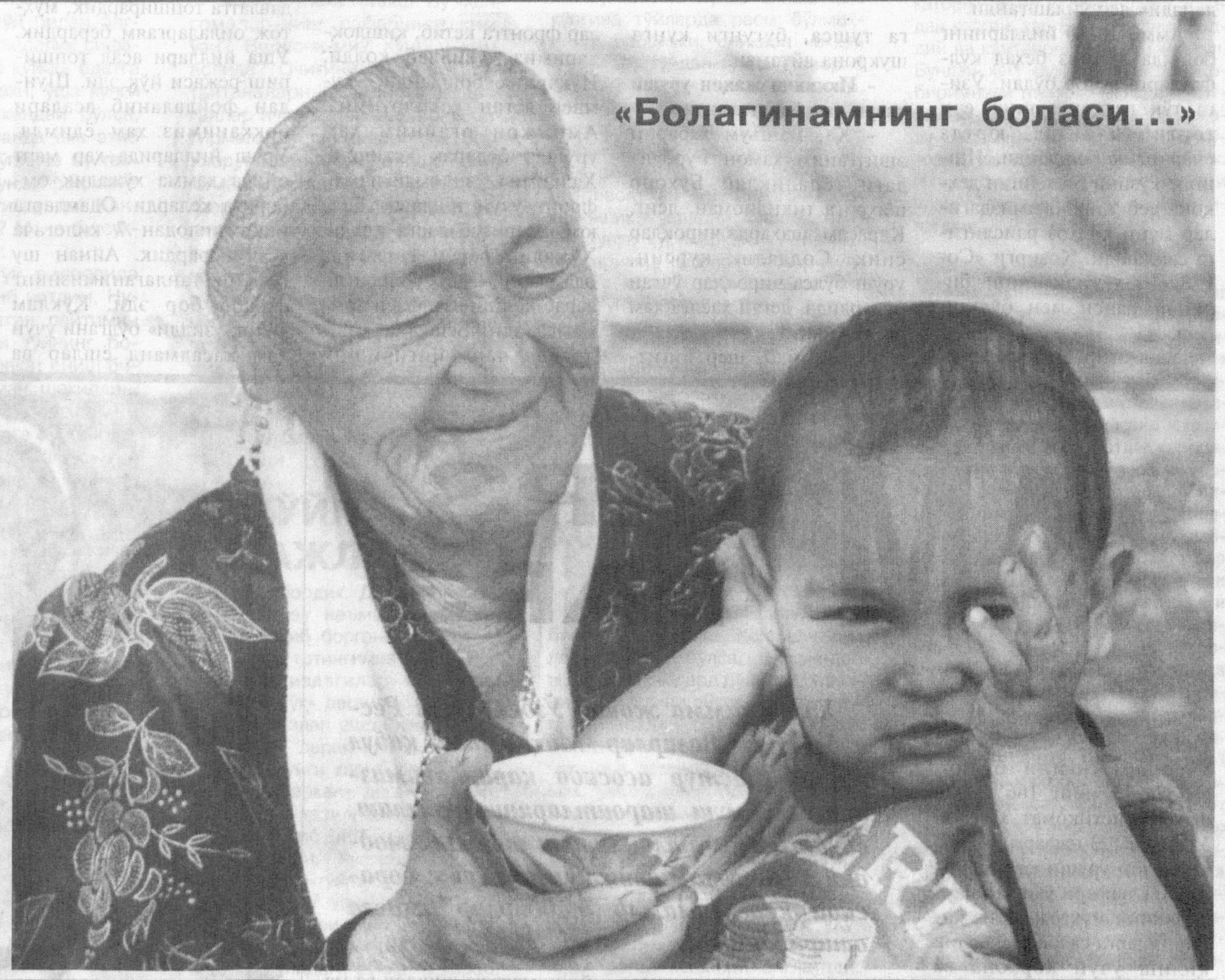

«Болагинамнинг боласи...»

Сурхондарё

МАҲАЛЛАДА ЎҚУВ-МАСЛАҲАТ

Термиздаги тадбиркорлар маркази биносида вилоят фавқулодда вазиятлар бошқармасининг бевосита саъй-ҳаракати билан ўқув-маслаҳат пункти ташкил этилиб, бу ерда қарийб ўттизта маҳалла фуқаролар йиғини раислари, маҳалла посбонлари иштирокида амалий ўқув машғулоти ўтказилди.

- Мазкур ўқув-маслаҳат пунктини тайёрлаш, ташкил этишда Термиз шаҳар ҳокимлиги, вилоят Қизим ярим ой жамияти бизга яқиндан ёрдам берди, - деди Сурхондарё вилояти фавқулодда вазиятлар бошқармаси раҳбарлар таркибини тайёрлаш ўқув-маркази бошлиғи Тўлқин Қобулов.

- Ўқув-маслаҳат пунктини ташкил этишдан кўзда тутилган асосий мақсад шуки, меҳнатга жалб этилмаган аҳолини фавқулодда вазиятлар пайтида қутқаришни ўргатишдир. Чунки фавқулодда вазиятлар чоғида бундан бехабар одамни, билмаган одамни қутқариш кўп мушкул кечади. Яна бир янгилик, келгусида ҳар бир маҳалла фуқаролар йиғини қошида ҳам шундай ўқув-маслаҳат марказлари ташкил этилиши кўзда тутиляпти.

Ўқув-маслаҳат пунктидаги дарс чоғида тиббиёт ходимлари беморларга дастлабки тиббий ёрдам беришни амалда кўрсатиб беришди. ФВБ авария-қутқарув гуруҳи раҳбари Абдурасул Шералиев ва бошқа мутахассис қутқарувчилар хавфли ҳолатларда қандай қилиб соғ қолиш, жиҳозлардан қай тариқа фойдаланиш йўлларини амалда кўрсатиб беришди.

«Туркистон-пресс»

Ўзбекистон Оқсоқоллар Кенгаши, «Маҳалла» жамғармаси Республика Бошқарувида

ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯ

У ҚАНДАЙ АМАЛГА ОШИРИЛАДИ?

Шу мавзуда семинар-кенгаш

2002 йилнинг Қарияларни қадрлаш йили, деб аталиши, унинг ҳаётийлигини таъминлаш мақсадида юзага келган Давлат дастури, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг шу Дастур амалиётига қаратилган қарори, Президентимизнинг яқинда эълон қилинган «Аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламларини аниқ йўналтирилган тарзда қўллаб-қувватлашни кучайтириш тўғрисида»ги Фармони, Вазирлар Маҳкамасининг шу йўналишдаги қарорини амалга оширишда Ўзбекистон Оқсоқоллар Кенгаши, «Маҳалла» жамғармаси ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари олдига муҳим вазифалар қўйилди.

Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли ўзини қайтадан кашф этган маҳаллалар бугунги кунга келиб фуқароларнинг ижтимоий ҳимояси даражасини белгилаш, уни амалга оширишда асосий мезон ва фаолиятчи ролига ўтди. Шу боисдан ҳам ҳукуматимиз томонидан 2002 йилда амалга оирилиши назарда тутилган ижтимоий ҳимоя режаларининг амалга оширилишида ўнлаб вазифалар «Маҳалла» жамғармаси ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари зиммасига юклатилган.

Ўзбекистон Оқсоқоллар Кенгаши, «Маҳалла» жамғармаси уюштирган семинар-кенгаш ана шу масъулиятни бажариш борасидаги йўл-йўриқларга қаратилди.

Семинар-кенгашда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳри Оқсоқоллар Кенгашлари ва «Маҳалла» жамғармаси бўлимлари раислари, Тошкент шаҳридан маҳалла оқсоқоллари, маҳалла фаоллари, вазирликлар, жамоат ташкилотлари вакиллари иштирок этишди.

Ўзбекистон Оқсоқоллар Кенгаши, «Маҳалла» жамғармаси раиси Ш.Жалилов кун тартибидаги масала, яъни зикр этилган ҳужжатларни ҳаётга тадбиқ этиш борасидаги вазифаларни санаб ўтди, уларнинг амалга оширилиши йўллари хусусида гапирди.

Семинар-кенгаш иштирокчилари бу борадаги ўз таклиф, фикр-мулоҳазалари билан мунозарада қатнашдилар.

Иқрор

Туман марказидан Андижонга борадиган автобус ўрнидан қўзғалди. Бу автобус турли ёшдаги одамлар билан тирбанд эди. Аксарият ёшлар, вилоят марказига қатнаб ўқийдиган талабалар, хизматчилар...

«ҚАДР ТОПИБОН...»

Бир бекатдан икки қария чиққан экан, сезмабман. Рўпарамга келганида кўзим тушиб шошиб қолдим. Туриб жой бўшатдим. Улардан бири елкамдан аста босди:

- Ўтир болам, ўтиравер! Сиз ёшларни ҳам авайлаш керак.

- Ундай деманг, отахон, дуоларингизни олайлик, деб юрибмиз.

Гапим маъқул келди чоғи, у ўриндиққа чўкиб қўлларини дуога очди...

Йўловчиларнинг суҳбатлари қизиди.

- Президентимиз бу йилни «Қарияларни қадрлаш йили» деб атаб, хўб савоб иш қилдиларда! - деди йўловчилардан бири отахонларга ишора қилиб. Ҳамма унинг гапини бош силкиб маъқуллади. Ҳалиги икки қария гапираётганлар оғзига ҳайрат билан тикилардилар.

- Шунақа денг, отангга балли-е!..

Мен уларнинг ҳали бу янгиликдан хабари йўқ эканлигидан ҳайрон бўлдим. Кейин билсам, икковлари қўшни Қирғизистон Республикасининг Ўш вилоятидан эканлар. Анжидонга меҳмонга келишган. Одамларнинг ошкора фахр билан гапиришаётгани, Юртбошимизни алқаб дуолар қилишларини кўриб меҳмонлар бир-бирларига маъноли қараб қўйдилар.

«Қадр топибон кетгумдир охир!» - дея куйлаган шоир айни шу кунларимизни назарда тутган бўлса не ажаб?! Ҳурматли қарияларимиз кўнглидан кечинмиш эътирофу энтикишларни сўз билан ифодалаб бўлармикин?

Муҳаммад ҚОДИР.
Марҳамат тумани.

Ташаббус

ЖИЗЗАХДА КЎЧА ОҚСОҚОЛИ

Улар маош олиб ишлашади

Яқин-яқингача юртимизда маҳалла ва унинг саркори ҳақида гапиришнинг ўзи кишини ноқулай аҳволга солиб қўйиши мумкин эди. Юрт мустақиллиги бу сўзлар замиридаги тушунчани алоҳида бир тизим, фуқаролик жамиятининг асосий кўриниши даражасига кўтарди. Мамлакатимиз бўйлаб маҳалла оқсоқоли, котиби, посбонлар сардори маҳаллий бюджет ҳисобидан маошли вазифаларга айлантирилди. Ўтган йили эса Тошкент шаҳар ҳокими қарори билан шаҳардаги барча маҳаллалар ҳисобчиларига маош жорий этилди. Бу ташаббус ҳозир мамлакатимизнинг бошқа вилоятларининг баъзи ҳудудларида ҳам амалга оширилмоқда.

Яқинда эса, аниқроғи, ушбу йилнинг Қарияларни қадрлаш йили, деб аталишига ҳамоҳанг тарзда Жиззах вилояти ҳокимининг янги ташаббуси пайдо бўлди. Вилоят ҳокимининг қарори билан вилоятда кўча боши - яъни оқсоқоли лавозими жорий этилди, уларга ҳокимлик томонидан маош белгиланди. Вилоятда бундай кўчалар сони 2 мингга яқин, яъни шунча кўча боши - оқсоқол қишлоқ, маҳалла фуқаролар йиғинларига буйсунган ҳолда фаолият кўрсатади. Бу ҳақда вилоят оқсоқоллар кенгаши, «Маҳалла» жамғармаси вилоят бўлими раиси Муқум Ҳасанов Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши, «Маҳалла» жамғармаси Республика Бошқаруви йиғилишида хабар берди.

ОҚСОҚОЛЛАР БОҒИ

Музрабод тумани А.Набиев номидаги ширкат хўжалигида 3 гектарли «Оқсоқоллар боғи»га асос солинди.

Қариялар ёшлар ёнида туриб, боғ тархини белгилади. Улар иштирокида боққа илк кўчатлар қадалди.

Бундай хайрли ишлар вилоятнинг бошқа туманларида ҳам бошлаб юборилди.

Чори ТЎХТАЕВ,
ЎзА мухбири.

9 феврал - Алишер Навоий таваллуд топган кун

БЕБАҲО МАДАНИЙ МЕРОС

Алишер Навоий номидаги адабиёт музейи раҳбари Саидбек ҲАСАНОВ ЎзА мухбирига миллий ва умумбашарий аҳамиятга молик бўлган Алишер Навоийнинг маънавий меросни чуқур тадқиқ этиш, ўрганиш ва ундан кенг китобхонлар оммасини баҳраманд этиш борасида шу кунларда амалга оширилаётган ишлар хусусида жумладан қуйидагиларни сўзлаб берди:

— Айни пайтда Алишер Навоий номидаги Тил ва адабиёт институти олимлари билан ҳамкорликда ҳазратнинг асарлари тўпламининг ўн еттинчи жилди «Фан» нашриётида босмадан чиқди. Айтиш жоизки, Навоийнинг ушбу «Насойим ул-муҳаббат мин шамойим ул-футувват» асари илк бор арабий, форсий матнлар таржималари ва изоҳлари билан тўлиқ ҳолда нашр этилди. Бу асар 77О нафар шайх /35 нафари авлиёлар/нинг ҳаёти ва фаолиятига бағишланган.

Асарнинг илгариги - 1968 йилги нашрида атиги 153 шайх ҳақида маълумот берилиб, айрим диний ва тасаввуфий атамалар тушириб қолдирилган эди.

Давоми 4 бетда.

ШУ СОНИНГ

2-САҲИФАДА

- *Боғлари мевага тўлган «Боғбон».*
- *Икки қўшни, икки қуда муросага келдилар...*
- *Қарзни узиш керак, фарзни бажариш.*

3-САҲИФАДА

- *Меъёр ҳамиша, ҳар ерда керак: тўйда ҳам, таъзияда ҳам!*
- *Кишининг камлиги муомиласидан ва ....муаммосидан билинади.*

4-САҲИФАДА

- *«Навосиз улуснинг навобахши бўл, Навоий ямон бўлса, сен яхши бўл!»...*

MAHALLA
Ўзбекистон "МАҲАЛЛА" хайрия жамғармасининг нашри

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00123-рақам билан рўйхатга олинган.

Нашр кўрсаткичи: 148

Хомий: «Матбуот тарқатувчи» ҳиссадорлик жамияти

Таҳририят манзили: Тошкент, Буюк Турон кўчаси,41-уй

Телефонлар: Хатлар бўлими: 136-53-75, масъул котиб: 136-53-75 ижодий бўлимлар — 136-53-82,

Қабулхона — 136-53-93. Тел/Факс: — 133-44-25.

Мақола ва хабарлар мазмуни, факт ва рақамлар учун муаллифлар масъулдирлар.

E-mail:mahalla@gazeta.silk.org

Қорақалпоғистон

МУДДАО — ИЖТИМОИЙ МУҲОФАЗА

Мамлакатимиз мустақилликка эришгандан кейин Президент Ислом Каримов ташаббуси билан белгилаб берилган машҳур бешта тамойилнинг энг муҳими аҳолининг ижтимоий кўмакка муҳтож қисмини қўллаб-қувватлаш, уларнинг аҳволидан доимо боҳабар бўлиб туриш бўлгани бежиз эмас. Ўйлаймизки, бу муҳофаза Қарияларни қадрлаш йилида янада кучайтирилади, янги босқичга кўтарилади.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 7 декабрдаги «2002-2005 йилларда ёлғиз кексаларни, нафақахўр ва ногиронларни ижтимоий ҳимоя қилишга қаратилган чора-тадбирлар Дастури тўғрисида»ги қарори ижтимоий ҳимоялашдаги ишончли, дадил қадам бўлди. Бу ҳужжатга асосан ёлғизларга ёрдам кўрсатишнинг таъсирчан механизми ишлаб чиқилди. Қарорни ҳаётга тадбиқ қилишда эса маҳалла, овул, фуқаролар йиғинлари кенгашлари, «Нуроний» жамғармаси, Қизил ярим ой жамияти ва бошқа жамоат ташкилотлари бевосита кўмак бермоқда.

Натижада ҳомий ташкилотлар, айниқса ҳиссадорлик жамиятларининг ижтимоий ҳимоядаги иштироки кучайди. Жумладан, «Олтин тола» корхонаси 12 нафар, «Элтекс» ҳиссадорлик жамияти 15 нафар, «Нуроний» жамғармаси, «Элликқалъаматлубот», 20-автокорхона, ЭКОСАН жамғармаси 38 нафар қарияга моддий ёрдам берди. Ижтимоий таъминот бўлимида ҳисобда турувчи 14 ногиронга махсус аравача, 42 нафар ногиронга эса эшитиш аппарати, протез ва бошқа зарур жиҳозлар етказиб берилди. 88 нафар нафақахўр, ногиронлар эса мамлакатимизнинг марказий сиҳатгоҳларида саломатликларини мустаҳкамлаб қайтди.

Туманимиз ҳудудида 36 нафар юз ёшдан ошган табаррук қария истиқомат қилади. Бўлимимиз ҳар доим уларнинг аҳволидан боҳабар бўлиб турибди.

Биз бундан кейин ҳам қарияларни қадрлашга, уларнинг дуоларини олишга астойдил ҳаракат қиламиз.

Бозорбой БЕКЧАНОВ,
Элликқалъа тумани ижтимоий таъминот бўлими бошлиғи.

2002 йил - Қарияларни қадрлаш йили

Бухоро

МЕҲНАТНИНГ ҲУЗУРИНИ КЎРАДИГАН КУН КЕЛДИ

— дейди Жаббор бобо Сатторов

Юз билан юзлашай деб турган бу бобо Бухоро шаҳридаги Ибн Сино номли кўчада истиқомат қилади. Табаррук ёшдаги отахон билан қизғин суҳбат қурдик.

- Амирлик даврини элас-элас эслайман, - дейди Жаббор бобо. - Ўсмир эдим. Отам раҳматли эски Ғурбун қишлоғида деҳқончилик билан шуғулланарди. Томорқада сабзи, пиёз, бодринг етиштирардик, лекин барибир кун кечириш оғир эди. Деҳқоннинг ери бор эди-ю, ҳуқуқи ўзида эмасди. Амалдорлар арзимас баҳоналар билан деҳқонларни ҳақоратлашар, уришарди. Шу боис ҳам амирлик тузуми ағдарилгач, кўпчилик «Энди ҳаётимиз яхшиланади» деб ўйлашганди.

Аммо 20-30 йилларнинг бошида элимиз беҳад кулфатларга дучор бўлди. Ўзига тўқ деҳқонларнинг ери тортиб олингач, юртда очарчилик бошланди. Ишнинг кўзини биладиган деҳқон, деб қишлоғимиздагилар мени колхоз раислигига сайлашди. Ҳозирги «Соҳибкор» хўжалигининг биринчи раиси мен бўлганман.

Ўша оғир йиллар эсимга тушса, бугунги кунга шукрона айтаман.

- Иккинчи жаҳон уруши даври ҳам ёдингиздадир.

- Ҳа, машъум хабарни эшитганим ҳамон Ғурбундаги тепаликдан Бухоро шаҳрига тикилибман, денг. Қарасам, шаҳарда чироқлар ёниқ. Соддалик қурсин, уруш бўлса чироқлар ўчган бўлардида, деган хаёлга ҳам борганман.

Кўп ўтмай, шер йигитлар фронтга кетиб, қишлоқларимиз ҳувиллаб қолди. Йўқчилик бошланди. Жумаев деган ҳосилотимиз, Аминжон оғайним ҳам урушда бедарак кетишди. Халқимиз ўзи емай-ичмай фронт учун ишлади. Дала юмушлари аёлларга қолди. Хўжалик раиси сифатида одамларни очлик балосидан асраб қолиш вазифаси зиммамда эди. Бешкапа қишлоғида чарх йигиришни йўлга қўйдим. Кампирлар тинмай чарх йигиришар, тўқилган бўзни меҳнатчиларга иш ҳақи сифатида берардик. Хўжаликнинг беш минг қўй ва сигири бор эди. Сутини соғиб, ёғини давлатга топширардик, муҳтож оилаларгаям берардик. Ўша йиллари асал топшириш режаси йўқ эди. Шундан фойдаланиб асалари боққанимиз ҳам ёдимда. Уруш йилларида ҳар март ойида ҳамма хўжалик омборига келарди. Одамларга икки килодан 7 килогача асал берардик. Айнан шу пайтни танлаганимизнинг сабаби бор эди. Кўклам «илик узилди» бўлгани учун ҳам касалманд ёшлар ва кексаларни тетиклантиришга шу асал асқотарди.

- Оилангиз ҳақида ҳам икки оғиз сўз айтинг.

- Турмуш ўртоғим раҳматли Марзияхон билан уч ўғилни вояга етказдик. Тўнғич фарзандим Бўривой ҳозир 67 ёшда. 20 набира, 15 абирам бор.

Илгарилари қўлимдан газета тушмасди. Кўзим хира тортиб ўқий олмай қолдим. Бўривойдан ҳар куни нима гап, деб сўрайман. Президентимиз бу йилни Қарияларни қадрлаш йили деб эълон қилганликларини ҳам шу ўғлимдан эшитиб билдим. Бу хушхабардан худди ёшаргандек бўлиб кетдим. Кошки, куч-қувват қайтса-ю, фермер бўлсам, лоақал бригадирлик қилсам, мустақиллигимизни мустаҳкамлашга ҳисса қўшсам, дейман. Эндиликда меҳнатинг ҳузурини кўрадиган замон келди, ахир.

Истам ИБРОҲИМОВ,
Абдуҳалим ПРИМОВлар суҳбатлашишди.

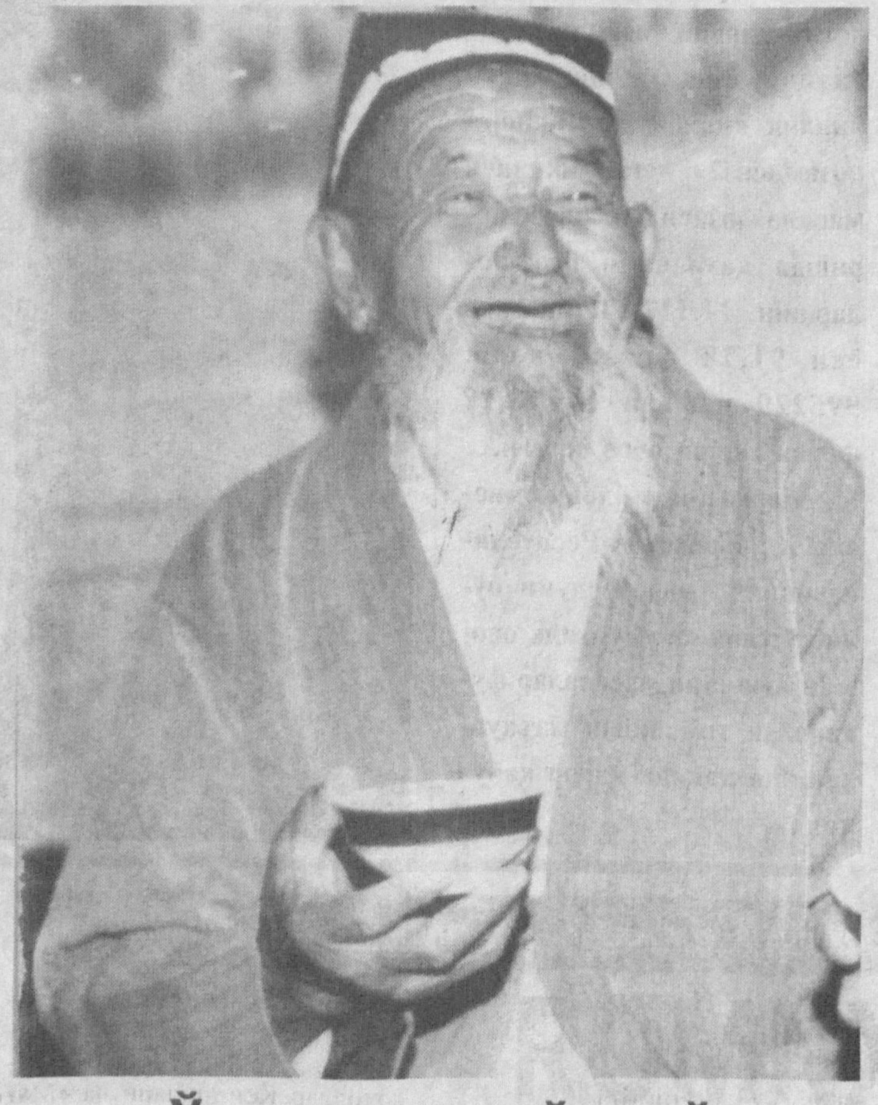

— Ўзимизнинг кўк чойга етадигани йўқ-да...

ХАЛҚАРО ҲАЁТ ПАНОРАМАСИ

АҚШ президенти Ж.Буш яқинда конгрессга йўллаган мактубида мудофаа мақсадларига ажратиладиган маблағни янада оширишни сўраган. Мактубда кўрсатилган маблағнинг 40 млрд. доллари биологик урушга қарши олиб бориладиган мақсадлар учун сарфланиши кўзда тутилган. Бу маблағ ижтимоий соҳаларни ривожлантиришга мўлжалланган кунларнинг маълум қисмини камайтириш ҳисобига амалга оширилади.

***

Араб лигаси бошлиғи Амир Мусо Ироқ БМТ хавфсизлиги кенгаши вакиллари билан ҳеч қандай шартларсиз музокаралар олиб боришга рози эканлигини айтган. Бош котиб К.Ананд Ироқнинг бу қадамини маъқуллаган. Маълумки, Ироқ уч йилдан бери халқаро ҳамжамият вакилларини ўз территориясига киришларига розилик бермаётган эди. Унинг ҳозир бунга рози бўлишига АҚШ президенти Ж.Бушнинг бу мамлакатни ҳам хавфли давлатлар сирасига киритгани сабабдир.

***

Йигирма йилдан ортиқ уруш гирдобида қолган афғонларнинг етти миллионга яқини шу кунларда халқаро ҳамжамият томонидан берилаётган инсонпарварлик ёрдамига муҳтож. Ажратилаётган озиқ-овқат, кийим бошларни узоқ ва тоғли районларга етказиш қийин бўлмоқда. Бериладиган ёрдамни олиш учун очликдан силласи қуриган одамлар бир икки кун пиёда юриб келишга мажбур бўлмоқдалар.

***

Покистон президенти П.Мушарраф яқинда мамлакат мудофаа ходимларидан 26 нафарига икки юлдузли генераллик нишонини топширди. Булар орасида 1972 йилдан бери армиянинг тиббиёт қисмида хизмат қилаётган Шоҳида Малик исмли аёл ҳам бор. У Покистондаги биринчи аёл генералдир.

***

Душанбада Тожикистондаги таниқли сиёсатчи Абдужалил Хомидов ва бошқа ўн киши устидан суд жараёни бошланди. 1992-1994 йиллар давомида икки марта Ленинобод ҳокимлигига сайланган А.Ҳомидов мамлакатнинг баъзи амалдорларига суиқасд уюштириш учун Сайфулла Азимов бошчилигида бир гуруҳ кишиларни пул эвазига ёллашда айбланмоқда. Унинг айби исботланса унга ўлим ёки умрбод қамоқ жазоси берилиши мумкин.

***

Халқаро валюта фонди Туркияга мамлакат иқтисодини ривожлантириш учун яна 16 млрд. доллар ажратадиган бўлди. Шунда унинг қарзи 31 млрд.га етади.

***

Кенияда бу мамлакат билан АҚШ алоҳида қўшинларининг биргаликдаги машқлари ўтказилмоқда. Ҳарбий машқларда АҚШнинг уч мингдан ортиқ аскари қатнашмоқда.

ҲАМ ҚАРЗ, ҲАМ ФАРЗ

Ҳозир ҳамма жойда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қабул қилган Дастур асосида қарияларимизнинг турмуш шароитларини яхшилаш, сиҳат-саломатликларини тиклаш, моддий ҳамда маънавий кўмак бериш борасида кенг кўламли тадбирлар амалга оширилаяпти.

Чортоқ туманида 9 та қишлоқ, 53 та маҳалла фуқаролар йиғини бўлиб, уларда 15 минг 166 нафар фахрий истиқомат қилади. Улардан 123 нафари иккинчи жаҳон уруши қатнашчиси, 371 нафари ўзгалар парваришига муҳтож ёлғиз қария. Уларга саховатпешалик қилиш учун корхона ва ташкилотлар, тадбиркорлар, деҳқон-фермер ҳамда ширкат хўжаликлар бириктириб қўйилган.

Ўтган йили ана шундай саховатпешалардан туман «Қишлоққимётаъминот» ташкилоти раҳбари Ёқубжон Деҳқонбоев Навоий номли маҳаллада яшовчи қаровчисиз онахон Сожидахон Бедабоеванинг уйини сифатли таъмирлаб берган бўлса, тадбиркор Равшанжон Йўлдошев кам таъминланган оилалардан Онахон Акромова, Лолахон Акромоваларнинг уйини газлаштиришга кўмаклашган. Деҳқон-фермер Абдулло Нишонов боқувчиси йўқ, ёлғиз қарияларга 50 минг сўмлик турли хил маҳсулотларни ҳамда Ҳайит байрамида 5 нафар ёрдамга муҳтожларга 3 минг сўмдан пул ҳадя қилган. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Қишлоқ фуқаролар йиғини, маҳаллаларда, корхона ва ташкилотларда, ширкат хўжаликларида кам таъминланган оилалар, ёлғиз қариялар, ногиронларга алоҳида эътибор кўрсатилмоқда. Ўтган йили «Маҳалла» жамғармасининг туман бўлинмаси томонидан ёрдамга муҳтож оилаларнинг фарзандларига 3 миллион сўмлик моддий ёрдам кўрсатилган. Шунингдек, ногирон болалардан 10 нафари махсус аравача билан таъминланган. Ана шундай хайрли, савобли ишда, озиқ-овқат савдо ташкилоти, «Фарғона», «Мустақилликнинг 5 йиллиги», Пешкўрғон, Навоий номли ширкат хўжаликлари, Чортоқ шаҳридаги Зафар Диёр номли, Бўлон, Ором, Бешкепа, Наманган, тумандаги Янгиобод, Наврўз, Тинчлик, Гулшан маҳаллалари, Алихон, Пешкўрғон қишлоқ фуқаролар йиғини ва бошқалар ибрати диққатга сазовордир.

Туман Оқсоқоллар кенгаши, «Маҳалла» жамғармаси ташаббуси билан ўтган йили мавжуд қишлоқ ва маҳалла фуқаролар йиғинлари ўртасида маҳалланинг «Энг ибратли оиласи», «Энг ибратли оқсоқол» кўрик-танлови ўтказилди.

- Юртбошимизнинг «Биз бугунги камолимизда, ҳаёт йўлларида эришаётган ютуқларимизда ота-оналаримизнинг, мўътабар қарияларимизнинг беқиёс хизмати борлигини унутмаслигимиз, уларнинг оғирини енгил, ҳаётини фаровон қилишга интилишимиз лозим» деган сўзларини дилимизга жо қилиб, кексаларимизни ҳурматлаб, эъзозласак, уларнинг дуосини олсак, жонажон Ватанимиз равнақи, гуллаб-яшнаши, йилимиз барокатли бўлишига муносиб ҳисса қўшган бўламиз, - дейди туман Оқсоқоллар кенгаши, «Маҳалла» жамғармаси раисаси Хосиятхон Шарифбоева. - Бу биз учун ҳам фарз, ҳам қарз.

Эркин ТЎЛАГАНОВ,
меҳнат фахрийси.

Юртимиз оқликка бурканди

Самарқанд

Воқеа

ДОНОЛИК ИШ БЕРДИ

Халқимиз ёши улуғ кишиларга ҳамма вақт иззат-ҳурмат кўрсатиб келган. Фарзандларимизни уларнинг ёнларида бўлиб, панд-насиҳатларини олишга ундаймиз. Маҳалладаги маъракалар бошида ҳам қарияларимиз турадилар.

Булунғур туманидаги Амир Темур номли қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Абдусалом ака ҳам оилалар тотувлигини сақлашдек яхши ишларга бош-қош бўлаётир.

- Баъзида биргина ўйламай босилган қадам оила ҳаётини остин-устин қилиб юборади,- дейди у. Яқинда маҳаллаларимиздан биридаги икки оила ўртасида низо чиқди. Аслида уларнинг ўғиллари арзимас сабаб билан жанжаллашган. Ишга ҳуқуқ тартибот идораси аралашди. Кутилмаганда бу ҳодиса шу қадар салбий тус олдики, тезда чора кўрилиши зарур бўлиб қолди. Ҳар қалай, иш судгача бориб етмади. Маҳалла оқсоқоллари иккала хонадон соҳиблари билан суҳбатлашдик. Адоватни тўхтатишни, муроса қилишни, ярашишни талаб қилдик. Ҳар иккаласи ҳам ҳуқуқ органларидан даъво аризаларини қайтариб олишга рози бўлишди. Шу жанжал сабаб, турмуши бузилишига бир бахя қолган ёш оила қайта тикланди. Бу икки ёшнинг кўзларидаги қувончни бир кўрсангиз эди! Чунки бу ёш оила шу икки хонадон ёшларидан ташкил топган эди-да.

Салоҳиддин САНАҚУЛОВ.

Таклиф

МАҲАЛЛА ЁШЛАРИ ҲАРАКАТДА БИРЛАШСА

Республика ёшларининг «Камолот» ижтимоий ҳаракати вилоят бўлимлари сафида кўплаб ёшлар фаолият кўрсатмоқда.

Улар асосан мактаб, лицей, коллежлар ўқувчилари, ўрта ва олий ўқув юртлари талабалари, ҳарбий қисмлар, ҳуқуқ-тартибот идоралари, ташкилот ва муассасалардаги йигит-қизлардан иборат. Демоқчимизки, ушбу ҳаракат сафида маҳалла ва қишлоқларда яшовчи ёшлар жуда озчиликни ташкил этади. Агар бу ёшлар ҳам бошланғич ҳаракат сафида бирлашишса борми, маҳалла ҳаёти билан боғлиқ бўлган кўплаб муаммолар йигит-қизларнинг саъй-ҳаракати билан ўз ечимини топармиди? Бу борада маҳалла етакчиси фидойилик кўрсатиши керак. Умуман олганда, маҳалла ва қишлоқлар ёшлари ўртасидаги кўпгина зарарли иллатларнинг барҳам топишида ана шу бошланғич ташкилот ҳам етарлича ҳисса қўшган бўларди, менимча.

Одил САРМОНОВ.

Маҳалламиз жонкуярлари

Абраҳмат Тошмиров Олтинсой туман фермерлар уюшмаси ваколатли директори. Иқтисодчи олимга илгари ҳам кўпгина масъул вазифалар муносиб кўрилган эди. Барини эплади. Фермерлик уюшмасига ишга келганига уч йилдан ошди. Бу ердаги ишлари ҳам жойида.

ХЎЖАСОАТДА САХОВАТЛИ «БОҒБОН»

Бугунга келиб, фермерлик ҳаракати кенг қулоч ёздирилган, ўзининг афзалликларини кўрсатмоқда. Ҳозир уларнинг сони 96 та. Аъзолари эса 718 киши. Ҳозир фермерларнинг 33 таси чорвачилик билан машғул. 31 фермер мева ва узум етиштирса, 32 таси пахтадан тоғ-тоғ хирмон яратади. Ер етарли, 2861 гектар. Абраҳмат Тошмиров эса ҳар куни улар билан бирга. Ҳамқадам, ҳамнафас. Мана, бугун ҳам уни Маҳмадамин Қорабоев раҳбарлик қилаётган «Боғбон» фермер хўжалиги токзорларидан топдик.

Маҳмадамин аканинг асл касби муҳосиблик. Қарийб йигирма йил ҳисобчи бўлди, бригадирлик қилди. Кейинчалик эса боғбончилик билан шуғулланди. Мустақиллик йилларида фемерлик ҳаракатига йўл очилгач, унга биринчилар қаторида қўшилди. 1992 йили фермер хўжалиги тузди. Хўжасоат массивидаги 29,7 гектар ташландиқ, хароба токзорни ижарага олди. Оиласи Менгтош Қорабоева, беш ўғил, икки қизи унинг қайрилмас қанотлари бўлди. Ёнида турди.

Қаровсиз ётганлигидан айтарли ҳосил бермайдиган токзорга қайта жон ато этилди. Кўркам бир боғ вужудга келди. 1991 йил бу токзорда ҳосилдорлик атиги 35 центнер бўлган бўлса, ҳозир ҳар йили гектаридан 87 центнердан ширин-шакар узум йиғиб олинмоқда. Тонналаб хушхўр майиз тайёрланмоқда.

Режаларнинг бажарилиши фермер хўжалиги аъзоларининг моддий манфаатдорлигини оширмоқда. Олтинсойда иқтисодий бақувват фермер хўжалиги ҳақида гап кетса, албатта «Боғбон» тилга олинади. Ўтган йили ялпи даромад 10 миллион сўмга етди. Ишчиларнинг ўртача иш ҳақи ошди. Фермер фойда ҳисобидан, бир ҳайдов, икки ғилдиракли юк тракторлари харид қилди. Ўзининг пайвандлаш ускунасига, токларни кимёвий ишлов бериш анжомларига эга бўлди.

- Маҳмадамин ака Қорабоев умридан барака топсин, - дейди маҳалла оқсоқоли, - бизнинг ҳам кам-кўстимизни битказяпти. Ёрдамга муҳтож, кам таъминланган оилаларга, бетобларга мададкор бўлаяпти. Маҳалладаги С.Раҳимов номли 43-ўрта мактабни таъмирлашга 200 минг сўм ажратди.

Омон ШУКУРОВ,
«Mahalla» мухбири.

ОРОЛБЎЙИДАГИ ЭНГ ЙИРИК ШИФОХОНА

Қорақалпоғистон Республикасининг экологик қийин бўлган зонасида аҳоли саломатлигини сақлаш борасида кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда. Нукусда Оролбўйи ҳудудидаги энг йирик шифохонанинг фойдаланишга топширилиши бу фикрнинг ёрқин далилидир.

«Қорақалпоқсозлашқурилиш» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятининг махсус жамоалари Нукус тезкор тиббий марказини қисқа муддатда сифатли қилиб қуриб берди. Ҳозир янги шифо масканига Қорақалпоғистоннинг барча ҳудудларидан келган беморлар дардларига даво топа бошладилар. Уларга 16 бўлимдаги мингга яқин тиббиёт ходимлари хизмат кўрсатаяпти. Икки юз эллик ўринли бу марказда бир фан доктори, беш нафар фан номзоди ва юзлаб малакали врачлар, ҳамширалар беморларга беминнат хизмат кўрсатаётир. Энг замонавий тиббий асбоб-ускуналар бериб қўйилгани боис ҳар бир беморга аниқ ташхис қўйиш, муолажа ишларини тезкорлик билан бошлаб юбориш имконини туғдирди.

Ҳозир Қорақалпоғистон Республикасининг энг олис овулларида бешта қишлоқ врачлик пункти қурилаётгани ҳам аҳоли соғлигини сақлаш ва тиббий хизмат кўрсатишга катта эътибор берилаётганлигини яққол кўрсатиб турибди.

Асилбек ИСКАНДАРОВ,
«Mahalla» мухбири.
Нукус шаҳри.

Қадриятларимизда қадримиз бўлсин

ТЎЙ-МАЪРАКАНИНГ ҲАДДИ

«Ўзбек бойиса тўй қилади!» деган азалий гап бор. Бу ибора ортида тўкинлик ва фаровонлик деган ёруғ тушунчалар ётади. Аввало, ҳаммамизни ҳам тўйга етказсин.

Хонадонда фарзанд туғилганини «бир чимдим ош» билан атрофдагиларга маълум қилиш, уч-тўрт аёлни чақириб уни бешикка солиш, мучал ёшига етганда «Сен ҳам одам қаторига қўшилдинг» дея болага бир сидра янги уст-бош кийдириш, улғайганида «бошини икки қилиш», янги ҳовлига кўчганида ён-атрофдаги қўшнилар билан танишиш мақсадида озгина қуюқ-суюқ таом тортиб, уларни чорлаш сингари чиройли анъаналаримиз бор. Буларнинг ҳаммаси, аслида, баҳамжиҳатлик билан чоғроққина қилиб ўтказилган. Лекин, бугунги кунларимизда-чи? Нишонланадиган тантаналаримизнинг турлари шу қадар кўпайиб кетганки, санаб адоғига етиш қийин. Уларнинг ҳар биттасига бир тўйнинг харажати сарф бўлади. Чақалоқ туғилишини маълум қилиш («Ақиқа») тўйи, ўғил боланинг қўлини ҳалоллаш (хатна) тўйи, никоҳ тўйи, чарлар зиёфати, бешик тўйи, мучал тўйи, ҳовли тўйи... Шунга ўхшаш қатор «тўй»лардан сўнг шу хонадон бир неча йиллар ўзини тиклаб ололмайди.

НИКОҲ - ИТТИФОҚ ДЕГАНИ

Никоҳ сўзи арабча бўлиб, «оилавий иттифоқ», яъни эр-хотинликни шариат йўли билан қонуний расмийлаштириш дегани. Лекин қизу йигит никоҳни қайд этиш идорасига ариза бериб то бир оила бўлиб бирлашгунича амалга ошириладиган икир-чикирларнинг ҳаммасига бир дунё пул зарур бўлади. Бу эса баъзан кўпгина ноиттифоқликларни юзага келтиради. Никоҳни расмийлаштириш жараёнидаги бир неча йиғинлар (уй кўрар, сарпо тахлаш, кўрпа қавиш, мебел жойлаштириш, қиз мажлиси, уй ясатиш) ҳамда бир неча тўловлар (сут пули, зиёфат пули, видео пули) учун анча йиллар йиғиб-терилган маблағнинг ярмидан кўпи сарфланади. Шу вақт ичида янги қурилажак оилага тоғорадан тортиб игнагача ҳаммаси муҳайё қилинади. Аслида бу одатнинг мазмуни қанақа? Илгарилари кишилар икки ёшни қовуштираётиб «булар бирор жойга меҳмонга боришганида уялмасин» дея бир-икки сидра янги кийим-кечак тайёрлашган. «Узоқ қариндошлари йўқлаб келса хижолат бўлишмасин» деб икки-учта кўрпа-ёстиқ тикиб беришган. Улар янги оила ўзини тиклаб олгунича шундай қилиш керак деб билганлар. Аммо, бугунги ёшларимиз учун сандиқ тўла кийим-кечагу тоғ-тоғ кўрпа-тўшакнинг нима кераги бор? Ахир эндиликда кечаги либос шу бугуноқ урфдан қолаяпти-ку! Бунинг ўрнига никоҳ тўйини ёшлар ўз тенгқурлари даврасида ихчамгина ўтказишсаю сўнг ортиқча маблағ эвазига шоду хуррам яшашса яхши эмасми?

«ЧАРЛАР» ДА КИМНИ ЧОРЛАШАДИ?

Чарлар - узатилган қизни ота уйига чорлашдир. Яъни уйига «бегона» бўлган қизни ўзи улғайиб ўсган хонадонига тўйдан кейин ҳам эмин-эркин келиб-кетишига йўл очиш, ўзи туғилиб ўсган уйидаги катта-кичикларнинг олдига бемалол кириб келишдан уялишнинг олдини олиш мақсадида куёвнинг амма-холалари келинни биргаликда кузатиб боришган. Мана шу кичкина йиғиндан сўнг узатилган қиз отаси уйига бемалол келиб-кетиши мумкин бўлган. Мана шу маросим бугунга келиб каттакон зиёфат тусини олди, унга юзлаб хотин-халажлар қатнашади, тоғора-тоғора таомлар пиширилади, санъаткорлар чақирилади. Қизиғи шундаки, қиз ҳам ота уйига эмас, тўппа-тўғри чарлар ўтказилаётган кафега кириб келади. Бу ерда онаси узатилган қизига «атаган» тилла тақинчоқларни кўпчиликнинг кўз ўнгида намойишкорона туҳфа этади. Илгари келин ота уйига тўйдан кейин анча муддат ўтиб чорланса, ҳозир тўйдан бир кун ўтиб чорланишини ҳам ҳеч томондан оқлаб бўлмайди. Бундай чарлар танатаналарини дабдабали қилиб ўтказиш нафақат шаҳарда, балки қишлоқларда ҳам урфга кирди. Яқинда бир тўй бўлди. Келин аввалги турмушидан ажраган, 5-6 ёшли фарзанди бор. Куёв аввалги аёлини 9-10 ёшли фарзанди билан қолдириб ажраган. Буни тақдир дейдилар. Ҳеч кимнинг устидан ҳукм чиқаришга ҳаққимиз йўқ. Аммо шу ҳолатда дабдабали тўй ҳамда каттагина «чарлар» ўтказишга элу юртдан уялишмади.

Кейинги йил ичида кўпгина маҳаллалар фаоллари чарлар маросими чоғроққина қилиб ўтказилишига бош қўшишяпти. Ҳатто бу тадбирни умуман таъқиқлаб қўйган маҳаллалар бор. Лекин, бу хайрли ишга ҳамма жойда бараварига киришилганмикин?

«ВИДЕОГА ТУШМАЙМАН!..»

У ўз номидан ҳам маълум, «видео» бирор манзарани тасвирга олиб, сўнг намойиш этади. Айни вақтда тўй билан боғлиқ тантаналарни эсдалик сифатида видеога олиб қўйиш одатга айланди. Қарабсизки, ўша кунги хушчақчақ давра қандай бўлса, шундайлигича экранда акс этиб турибди! Бироқ, кўпинча бу тасвирлар ичида «бундайроқлари» ҳам чиқиб қолаётибди-да! Қандай қилиб дерсиз? Мана бу суҳбатларни тингланг.

- Куни кеча тўй видеосида ўзимни кўриб уялиб кетдим. Нуқул овқат чайнаётган пайтимни олаверибди. Гўёки тўйнинг бошидан охиригача овқат ейиш билан машғул бўлибман, шекилли...

- Тўйда Холида холамни ўйнаётганида видеога олишибди. Кўкраги очиқроқ кўйлак кийган экан, нобопроқ жойлари кўриниб кетди. Менинг ёнимда жияним ҳам ўтирувди, онасининг «видео»даги ҳолатини кўриб қизариб-бўзариб ўрнидан туриб жўнаб қолди.

- Қўшнимизнинг келини тўй куни битта зирагини йўқотганди. «Видеоларингни бир кўрай» деб туриб олди. Қўйиб бердик. У тўйдаги меҳмонларни кўчага кузатиб чиқаётганида икки қулоғи ярқиллаб турибди. Қайтаётганида эса битта қулоғида зирак йўқ... Шу заҳоти югуриб кўчага чиқиб кетди, меҳмонлар билан «хайр-хўш» қилган жойларини титкилади, ётган экан тупроққа қоришиб... Зираги топилди, юзимиз ёруғ бўлди!

- Овсинимнинг қизи даврада ўйнаётиб кимдир туртиб юборганми, ён томонга қийшайиб кетаётганида видеога тушиб қопти. Яқинда тўйи бўлиш керак эди. Куёв томондан биттаси «Келинимиз ичаркан, видеода кўрдик, маст» деб гап тарқатибди. Хуллас, қуда томон айнаб ўтиришибди.

- Э, куёвнинг тоғаси билан бир синфда ўқигандим, тўйда ўйинга таклиф қилди, бирпасгина ўйнагандим, видеога тушиб қолибман. Эрим буни кўриб роса дакки берди. Эрим, болаларим олдида роса уялдим. Энди умуман видеога тушмайман!

Мана шунақа гаплар. Бу «ҳангомалар»нинг сабабчиси ким, ўзи? Видеочи-ми? Хўш, у ким, аслида? Очиғини айтганда, тўй тантаналарини видеога олаётганлар ичида ҳали мактабни битирмаган ўспиринлар ҳам бор! Улар тўйда нимани олиш керагу нимани олмаслик зарурлигини қаердан билишади? Ахир эсдалик учун фақат энг чиройли тасвирлар, энг хушчақчақ чеҳралар ва асосан келин-куёвнинг ёру дўстлари олиниши керак эмасми?! Тўйга видеочини таклиф этаётгандаёқ у билан бу ҳақда жиддийроқ гаплашиб олиш шарт, бизнингча. Шундагина видеотасвирлар кўнгилхиралиикларга эмас, балки яхши кайфиятга йўл очади.

ТЎЙМИ Ё МАЖЛИС!?

Тўйга бордик. Дастурхон ясатиғлиқ, нозу неъматлар бисёр. Ишдан чиқиб борганимиз учунми у-бу нарса тотингимиз келди. Бироқ, ёнимиздагилар «Тўй ҳали очилгани йўқ» дегандек бўлишди. Соат саккиздан ошди ҳамки, «тўй очувчи»дан дарак йўқ эди. «Бундай экан, уйга кириб овқатланиб келсак бўларкан» дегандек бирбиримизга ҳазиллашдик. «Тўйга борсанг тўйиб бор», деган мақол эсимга тушди. Хуллас, соат саккиз яримда «тўйни очувчи оқсоқол» келди. У узундан узоқ сўзлар билан тўйни очиб бергач, овқатга қўл узатдик. Шу заҳотиёқ оқсоқол қўлидаги рўйхатга қараб, кимларгадир бирма-бир сўз бера бошлади. Кимдир сўзлаётганда, таомни чайнаб туриш - ҳурматсизлик. Биз эса овқатдан бош кўтариб, тўй охиригача ҳали у, ҳали бу «нутқ»ни эшитишга мажбур бўлдик. Ўша куни тўй хурсандчиликдан кўра кўпроқ мажлисга айланиб кетди, бизнинг назаримизда...

Аслида шу шартмикин? Битта тўйда ўнлаб одамларнинг сўзга чиқиши... Келин ё куёвнинг яқин дўстлари ўз истакларини қисқагина баён этишса бўлди-да! «Тўйни олиб борувчи» кишиларни мўмайгина пулга ёллаш ҳам кўпгина тўйларда расм бўлмоқда. Қарабсизки, сийқаси чиққан шеърлар, тўйдан-тўйга ўтавериб бачканалашган ҳамду санолар, ёлғон аралашган ривоятлару ҳадислар кетма-кет айтилиб турилибди. Шеъру мақтовлар майлику-я, аммо «тўй олиб борувчи»нинг ривоят ва ҳадисларгаям ёлғон-яшиқ сўзларни қўшиб кетиши хунук кўринаркан. Ахир ҳадисларимиз халқнинг бебаҳо мулки, бу мулкни суиистеъмол қилиш гуноҳ. Уларни бузиб кўрсатиш ё янгилашга эса асло ҳожат йўқ!

Умуман, тўй - хурсандчилик дегани. Унда иштирок этган киши ўзини эркин тутиши, хоҳлаганича суҳбат қуриб, яйрамоғи даркор.

МАРҲУМНИ ХОТИРЛАШ ҚАНДАЙ БЎЛСА МАЪҚУЛ

Ўзбекона фазилатларимиздан бири - ҳамдардлик. Қайсидир оилада йўқотиш бўлса, шу хонадон эгаларига ҳамдард бўламиз, ўлимнинг ҳақлигини айтиб, уларга таскину тасалли берамиз. Таъзия билдирмоқ сўзининг арабча маъноси ҳам «юпатиш»дир. Демак, марҳумнинг уйидагилар ҳар бир маросимга, аввало, уларни юпатиш мақсадида борилади. Масалан, еттиси, худойиси, йигирмаси, қирқи, йили сингари ҳар бир маросимнинг асл мазмуни марҳумни хотирлашдан иборат. «Худойи» сўзи ҳам «марҳумни хотирлаш» деган маънони англатади. Хўш, марҳум қаерда хотирланиши керак? Тириклигида ўзи яшаган хонадонда, тўғрими? Демак, худойи маросимлари худди шу хонадонда, узоқ-яқинлар иштирокида ўтказилиши керак бўлади. Бизнинг кунларимизда кафе, ресторан ёки чойхоналарда, юзлаб одамларни чақириб худойи оши бериш ҳоллари кўп. Айниқса, шаҳар ичида, маҳаллаларда бу маросимга шунчалик кўп одам йиғиладики, баъзан келганлар ўтирганларнинг тезроқ ош еб бўлишларини кутиб, навбатда турадилар. Агар кузатган бўлсангиз, қишлоқларимизда «худойи» фақат таъзия бўлган хонадонда ўтказилади. Шунда ҳам келиб-кетгувчилар азадорга ҳурмат сақлаб дастурхон ёнидан тезгина туриб кетадилар. Айниқса, вафот этган киши ёш бўлса, келганлар умуман таомга қўл узатишмайди. Аксинча, азадорга таскину тасалли бериб дарров қўзғалишади. Дабдабали тус олаётган худойи маросимларини чоғроққина қилиб ўтказиш хусусида маҳаллалар фаоллари жиддийроқ ўйлаб кўришса фойдадан холи бўлмасди. Қазои муаллақ ҳар бир кишининг бошида бор, ахир. Марҳумнинг маросимларини каттароқ даврада ўтказишга ҳамманинг ҳам қурби етавермайди. «Эл қатори» деган ибора аслида эскидан қолган, ҳар бир нарсанинг оддий ва камтарона бўлгани маъқул. Бундан ҳам муҳимроғи эса, бирбиримизни тириклигимизда иззатлайлик, хастаю кексалар, бемажолу бедармонларнинг кўнглини кўтариб, дардига дармон бўлайлик. Яхши фарзанд эканлигимизни уларга тириклигидаёқ исбот қилайлик.

***

Мамлакатимиз Президентининг тўйларимизни дабдабаларсиз, тартибли ва камчиқим ўтказиш хусусидаги Фармони эълон қилинганига ҳам беш йилдан ошди. Ахир сиёсатимизнинг чин мазмуни кишиларимизнинг маънавий дунёсини юксалтириш, уларни ҳар жиҳатдан янги даврга мослаш, эзгу ва савоб ишларга бош бўлиш ҳамда ақлу идрок билан порлоқ келажакни барпо этишдан иборат. Тер тўкиб йиққан маблағимизни «ном чиқариш» учун бир кундаёқ елга совуришдан кўра уни фарзандларимизни юрт келажаги учун ярокли, ақлли, зукко қилиб тарбиялашга ишлатсак қандай бўларкин? Турмушимизни янгича қуришда ихчамлилик, тартибли ва бежиримликка асослансак, асло ютқазмаймиз, шундай эмасми? Хўш, бунинг учун нима қилмоқ керак? Жойларда, маҳалла ва қишлоқларда тўпланишсак, ўзаро ҳамжиҳат бўлсак, муҳими донишманд кексалар суҳбатига, маслаҳату йўл-йўриқларига қулоқ тутсак кўзлаган ниятимизга эришармикинмиз? Ё маҳала оқсоқоллари янада фаолроқ бўлишлари зарурмикин?! «Бирники мингга, мингники туманга» деб бежизга айтмаганлар. Баъзан биргина маҳалланинг ибрати жуда кўплаб маҳаллаю қишлоқларда яшовчиларни хушёр торттиради, ўз ортидан эргаштиради. Шундай эмасми, сиз нима дейсиз? Фикр-мулоҳазаларингизни биз билан ўртоқлашинг. «Яхшилик яхшиликка йўл очади» дейди кексаларимиз. Илоҳо, шундай бўлсин.

Гулчеҳра ЖАМИЛОВА,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист.

ОЛАМ ТУРФА

НЕМИСЛАР ҲАМ ЎҒИРЛИК ҚИЛИШАДИМИ?

Бу саволга «Труд» газетасида босилган хабарга кўра, қўрқмасдан «ҳа» деб жавоб бериш мумкин.

Унда ёзилишича, улар хонадонларни «тозалаш» билан кифояланмай банкларни ўмариш, машиналарни олиб қочиш бобида ҳам устаси фаранг эканлар. Шу касб эгаларидан бир нечтаси ҳатто Берлин шаҳар полицияси бошлиғининг хонадонини ҳам тап тортмай «тозалашмоқчи» эдилару бироқ сигнализация уларга панд бериб қўйди. Ўғирликнинг бу тури ҳуқуқни сақлаш идоралари ходимлари орасида «халқ спорти» деб юритиладиган бўлди. ФОРС институтининг аҳоли ўртасида ўтказган сўрови шуни кўрсатганки, 14 ёшдан катта ёшдаги ҳар 9 та немиснинг бири жуда бўлмаса бир марта Супермаркетлардан ниманидир «ўмариб» олиб чиқиб кетган. Германия савдо ташкилотлари кенгашининг маълумотига кўра мамлакатдаги магазинларда 1 йилда 5 млн.га яқин ўғирлик содир этилиб, бунинг натижасида 4,5 мер. марка зарар келтирар экан. Савдо ташкилотлари ўғриларни тутиш учун изқуварлар ёллашга ва магазинларга ўрнатиладиган телекамера ҳамда ақлли электрон асбобларни ўрнатишга йилига 1,5 мер. марка сарфлаётган бўлса ҳам «халқ спортчилари»ни жиловлаб бўлмаяпди.

ЧАҚАЛОҚ ТИРИК ЭДИ

Черкас шаҳри марказидаги туғруқхонадан шаҳарнинг ўликхонасига янги туғилган, ҳали ҳаётдан кўзи юмилмаган гўдак жўнатилди.

Маҳаллий матбуотнинг хабарига қараганда, воқеа бундай бўлган эди. Ўзини ёмон ҳис қилган бўлажак онани қишлоқдан шу туғруқхонага келтиришади ва унга кесерево усулида амалиёт ўтказилади. Бу жараён ниҳоятда оғир кечганлиги боис ҳамма эътибор онага қаратилиб гўдак четда қолиб кетади. Амалиёт тугагач, гўдак эсга тушади бироқ улар болада тириклик аломатини сезишмайди ва уни ўликхонага жўнатиб юборишади. Орадан бир кун ўтгач боланинг ҳали тирик эканлиги маълум бўлади ва уни тезда туғруқхонага олиб келишади. Аммо вақт ўтган эди.

ҚИЗИЛ ҚОР

Яқинда Москвада бўлиб қайтган бир танишим шаҳарнинг чекка районларининг бирида ер қизғиш тусдаги қор билан қопланганлигини кўриб, ҳайрон қолганлигини айтиб берди.

Кузатувчиларнинг аниқлашича ҳар хил тусдаги қор МДҲ давлатлари ҳудудида учраб туради. Масалан, бу ҳодиса ўтган йили Қозоғистон ва Қирғизистонда рўй берган. Россиянинг Чита, Новосибирск, Хабаровск областларида ҳам қизил қор ёққан. Бундай ҳолатни кўрган одамлар ҳар турдаги бир-биридан қўрқинчли миш-мишларни тарқатдилар. Кишилар орасида бу ҳодиса кимё саноати корхоналар тарқатаётган ҳар турли чиқиндилар билан боғлиқ эмасмикан деган гумон ҳам бор. Мутахассислар қорнинг ранги нима сабаблан ўзгаришини ҳали тўла-тўкис аниқлашган эмас.

Дунё матбуоти хабарлари асосида Ф.ҒОЙИБОВ тайёрлади.

Тафсилот

...Улар ҳаётининг давомчилари бор

Кўриб турганингиздек, суратдаги аёлларнинг миллати, ёши, ирқи, эътиқоди турфа хил. Шунингдек, уларнинг касблари, дунёқарашлари ҳам бир хил эмас, бу суратга тушмагунларича улар бир-бирларини танимаганлар ҳам.

Суратдаги аёлларни ҳам, уларнинг гўдакларини ҳам бир мусибат бирлаштирди. Ўша машъум воқеа сабабли бу гўдаклар ўз оталарини ҳеч қачон кўролмайдилар - уларнинг оталари 11 сентябрда Нью-Йоркда содир этилган террористик ҳаракатнинг қурбони бўлишган. Бу гўдаклар дунёга келганда оталари ёруғ дунёни тарк этганига бор-йўғи бир неча кун, бир неча ҳафта, бир неча ой бўлганди...

Америкалик журналист Диана Сауэр бу гўдакларни ва уларнинг оналарини бир ерга жамлаб, бирга суратга туширишга муваффақ бўлибди. Баъзи бирлари ўша машъум кун хотираларини ҳам айтиб берганлар.

Андреа ХАРРИС РУСИН:
- Эгизак қизларим отаси вафотидан тўрт кундан сўнг туғилишди. Катта ўғлимиз отаси шаҳарнинг энг осмонўпар биносида ишлашидан ҳамиша фахрланиб юрарди... Турмуш ўртоғим баъзида иш вақти тугаганда уйга қўнғироқ қилиб, шаҳарда об-ҳаво қандайлигини, ёмғир ёғаётган - ёғмаётганлигини сўрарди. Чунки бу баланд бинодан пастдаги об-ҳавони билиш қийин эди...

Жиги АЛЛЕН-НЕЛЬСОН:
- Турмуш ўртоғим таътилда эди. 10 сентябр куни унга қўнғироқ қилиб, эртага бир неча соатга офисга келиб-кетишини илтимос қилишди. Эртасига у кетди... ва қайтмади. Эримнинг мурдасини фожеанинг йигирма учинчи куни вайроналар остидан топдилар. Кўмиш маросимига 6 кунлик чақалоқ қизим билан бордим...

Женнифер БЕРРНАН: - Турмуш ўртоғим банк хизматчиси эди, доимо сафарда юрарди. Айнан ўша куни офисда, 104-қаватдаги хонасида эди. У менга ёнғин бошланиши билан қўнғироқ қилди, ташвишланишга ҳожат йўқ, вазият назорат остида, деди. Мен бинонинг қулашини ойнаи жаҳонда кўриб турганимда эримнинг у ердан чиқолмаганини билардим...Икки кундан сўнг ўғлимиз туғилди...

Женифер МАРЦА:
- Турмуш ўртоғимнинг икки фазилатидан доимо фахрланиб юрардим: у яхшигина енгил атлетикачи, қалтис вазиятлардан доимо осон чиқиб кетадиган эпчил инсон эди. У ҳам чаққон ҳаракат қиларди, ҳам тез фикрлай оларди.

Бинога самолётнинг урилганини ўзи телефонда айтди. «Менга ҳар доимгидек ҳеч нарса қилмади, ҳозир пастга тушаман-да, ёнингга етиб бораман» деди. Мен бу сафар ҳам бирон иложини топади, деб ўйладим. Кейин билсам у 84 қаватдан 77 қаватга тушишга улгурибди холос... Етти ҳафтадан сўнг қизим туғилди. Унга отасининг исмини қўйдим...

«Труд-7» газетасидан олинди.

ТАҲРИРИЯТДАН: Суратдаги мурғак ўғил-қизлар катта бўлиб, эсини танигач, оталари ҳақида албатта сўрайдилар. Уларга бериладиган жавоблар ҳам турфа хил бўлади: ўт ўчирувчи ёки қутқариш хизмати ходимининг фарзанди учун отаси ҳақиқий қаҳрамон - у бошқаларнинг жонини қутқариш учун жонини берди, вайрон бўлган бинода ишлаган ходимларнинг фарзандлари наздида отасининг ўлими - бахтсиз воқеа, бинога ўша машъум дамда дўстини кўриш ёки бирон юмуш билан кирган киши авлодлари ёдида тасодиф қурбони сифатида қолади. Авлодлар ўсаверади, ҳаёт давом этаверади. Ҳар нима бўлганда ҳам бир нарса аниқ: 11 сентябрдаги бу даҳшатли воқеа ёшимиздан, жинсимиздан, миллату ирқимиздан қатъий назар, воқеа содир бўлган жойга, ҳалок бўлганларга узоқ-яқинлигимиздан қатъий назар ҳар биримизнинг хотирамизда ёвузликнинг бир кўриниши сифатида қолади. Терроризм сўзини эшитганда ҳар сафар унга лаънатлар айтамиз. Бу ҳолат эса атрофимиздаги воқеаларга, одамларга ҳушёррoқ бўлишимиз учун, бу офатнинг илдизларини қирқишга биргаликда ҳаракат қилишимиз учун етарли сабабдир.

Дардан йироқ бўлинг

1970 йилларда «Темур тузуклари» китобини форсийдан ўзбек тилига таржима қилган Алихон тўра Соғунийни бир киши йўқлаб келди. Қўл панжалари орасида пуфакчага ўхшаш майда тошмалар қичишиб азоб бераётганлигини, дори-дармонлар кор қилмаётганлигини айтди. Алихон тўра Соғуний яхшигина табиб ҳам эканлар.

- Жигарингизда бироз ўзгариш бор, ўғлим, - дедилар томирини ушлаб кўрганларидан кейин:- «Қўрқинчли ери йўқ. Эрталаб, пешинда ва кечқурун овқатдан олдин бир стакандан қатиқ зардобини бир ҳафта истеъмол қилинг. Бу дардни кўрмагандек бўлиб кетасиз.

Алихон тўра Соғуний айтганларидек бўлди.

ҚАТИҚ ЗАРДОБИ ДАВОЛАЙДИ

Қатиқ зардобида жигарни, қонни ҳар хил хилтлардан тозалаш хусусияти бор экан. Шунинг учун мунтазам қатиқ истеъмол қилиб юрувчи кишиларнинг юз кўриниши соғлом бўлади. Илгарилари аёллар қизларининг сочларини кўпроқ зардобга ювдиришган. Бунда ҳам бир ҳикмат бўлса ажаб эмас.

Ғ. АСАТУЛЛАЕВ

Реклама эмас ...

«КЛИНИКА»МИЗДА ХИЗМАТ БЕМИННАТ!

Кўпчилик ҳамюртларимиз ҳаётларида ёки фаолиятларида биронта муаммо кўндаланг бўлгандагина қонун бўйича қандай ҳуқуқлари борлиги, қаерга мурожаат қилиш кераклиги билан қизиқа бошлайди

. Ҳозир аксарият ҳуқуқий маслаҳатхоналарнинг хусусийлашиб бораётганини ҳисобга олсак, бугунги бозор иқтисодиёти шароитида ҳаммаям уларнинг хизматидан фойдалана олмайди. Тошкент давлат ҳуқуқшунослик университети қошида ташкил этилган ҳуқуқий маслаҳатхона айнан ижтимоий муҳофазага муҳтож, кўп болали ва кам таъминланган оилалар, боқувчисини йўқотган, ёлғиз фуқароларга хизмат кўрсатади. Ҳуқуқий маслаҳатхона ўзининг уч йиллик фаолияти давомида минглаб юртдошларимизга беғараз ёрдам кўрсатишга улгурди.

- Бу маслаҳатхонани халқаро Сорос жамғармаси ҳомийлигида ташкил этганмиз, уни «Ҳуқуқий клиника» деб ҳам атаймиз, - дейди университет профессори, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган юрист Шоакбар Шораҳметов. - Клиника сўзи одатда тиббий муассасаларга нисбатан ишлатилади, у ерда одамларга тиббий ёрдам кўрсатилса, бизда ҳуқуқий ёрдам кўрсатилади. Унинг фаолиятидан нафақат бизга мурожаат қиладиган фуқаролар, балки университетимиз ҳам манфаатдордир. Чунки клиника ишида иштирок этадиган талабаларимиз назарий билимларини амалиётда синаб кўриш имкониятига эга бўладилар. Иккинчи, учинчи, тўртинчи курс талабаларидан энг иқтидорлиларини танлаб олиб клиника ишига жалб этамиз. Уларга тажрибали ўқитувчиларимиз раҳбарлик қилишади. Ҳар куни беш-олти нафар талабадан иборат ихтисослашган гуруҳ навбатчилик қилади. Биздан фуқаролик, оила, меҳнат, маъмурий, уй-жой Кодекслари бўйича, шунингдек, халқаро, қишлоқ хўжалик ва молиявий муносабатларнинг ҳуқуқий тартиб-қоидалари юзасидан маслаҳат олиш мумкин. Мурожаат қилувчилар хат орқали боғланишади ёки ташриф буюришади. Ҳар бир мурожаат алоҳида расмийлаштирилади, натижаси қайд этилмагунча бизнинг назоратда бўлади. Хизматимиз бепул бўлгани учун мурожаат этувчи фуқаронинг ижтимоий келиб чиқишига, айни дамдаги молиявий аҳволига иложи борича алоҳида эътибор берамиз. Шундай бўладики, эшикдан кириб келаётган одамнинг ўзини тутиши, муомаласидан, муаммосининг мазмунидан ҳам унинг моддий аҳволи ҳақида билиб олиш мумкин. Бу борада маҳаллалар, уларнинг оқсоқоллари билан ҳамкорлик қиламиз ва бу ҳамкорликни янада кенгайтиришни режалаштиряпмиз. Кунига 5-10 та фуқаро мурожаат этади. Ҳозиргача мурожаат этганларнинг мингдан ортиғига ҳуқуқий ёрдам кўрсатдик.

Шу ўринда бизнинг ваколатимизга қандай талбирлар киришини ҳам аниқлаштириб ўтсак: биз мурожаат қилувчининг муаммосини ўрганиб, тегишли қонунларда белгиланган чора-талбирлар билан таништирамиз. Ҳужжатларни тўғри тўлдириб, керакли манзилга етказиши учун йўл-йўриқлар, кўрсатмалар берамиз.

М.ҚОСИМОВА.

"Mahalla"нинг футбол гузари

ФАНАТЛАРГА ҚАРШИ ТЎРОТАР МИЛТИҚ

Футбол бўйича жаҳон чемпионатининг финал босқичи тобора яқинлашиб келмоқда.

Газетамизда Япония пойтахти Токиода полициячилар чемпионат учрашувлари вақтида тартиб сақлаш бўйича машқ ўтказишаётгани ҳақида ёзган эдик. Кунчиқар мамлакатнинг яна бир йирик шаҳри Саппорода ҳам тартиб посбонлари ўзига хос тайёргарликни бошлаб юборишибди. Чунки бу шаҳарда энг кескин ва муросасиз учрашувларидан бири Англия ва Аргентина терма командалари ўртасидаги баҳс ўтказилиши режалаштирилган.

Бу ерда ҳаттоки "махфий қурол"ларни ишга солишмоқчи.

Қандай қурол дейсизми? Милтиқ!...

Тартиббузарларни тинчитиш, уларнинг ҳатти-ҳаракатларини чеклаш мақсадида саппоролик полициячилар аждодларимизнинг тажрибасига мурожаат қилишган. Қадим замонларда овчилар ўлжани мўлжаллаб унинг устига тўр отишган ва тириклайин банди қилишган экан.

Нейлондан ясалган тўрни тартиббузарлар устига отиш самарали, айни вақтда энг безарар восита сифатида эътироф этилмоқда. Битта тўр ўйингоҳ секторида шўхлик қилаётган бир неча "ишқибоз"ни бирданига "тинчита олади".

Японияда полициячилар тартиб ўрнатиш мақсадида тўрлардан фойдаланмай қўйганларига ўттиз йил бўлибди. Маҳаллий қонун чиқарувчилар фикрига кўра, бир вақтнинг ўзида 25 квадрат метр майдондаги одамларнинг барчасини қамраб олиш мумкин бўлган тўрлар бегуноҳ инсонларнинг ҳақ-ҳуқуқларини поймол қиларкан. Аммо... Жаҳон чемпионати даврида айнан ана ўша бегуноҳ томошабинлар хотиржамлигини таъминлаш учун тўрлардан фойдаланишга ижозат берилибди.

Полициячилар эски янги қуролни қўллаш бўйича зўр бериб машқ қилишмоқда.

М.ТЎХТАМИРЗАЕВ.

«ҲАР НЕКИМ БЕБАҚОДУР, АНГА КЎНГУЛ БОҒЛАМОҚ ХАТОДУР».

2002 йил 6 феврал
№6 (284).

9 феврал - Алишер Навоий таваллуд топган кун

(Давоми. Аввали 1-бетда.)

«Насойим ул-муҳаббат» Абдураҳмон Жомийнинг «Нафаҳот ул-унс мин ҳазарот ил-қудс» тазкирасининг таржимаси. Лекин Навоий ўз устозининг асарига ижодий ёндошиб, Жомий асаридаги маълумотларни тўлдириб ёхуд қисқартириб берган. Мазкур асарнинг тўлиқ нашр этилиши илмий, маърифий ва маънавий аҳамиятга эга.

Ушбу асарни нашрга тайёрлашда Фанлар академиясининг Абу Райҳон Беруний номидаги

Бебаҳо маънавий мерос

шарқшунослик институти фондида сақланаётган 857- ва 542О-рақамли қўлёзмалар ҳамда «Насойим ул-муҳаббат»нинг Туркияда чиққан танқидий матнлари асос қилиб олинди. Матнларни қиёслаш, шахс ва жой номларини тўғри ёзиш, таржима ва изоҳларни тузишда Жомийнинг «Нафаҳот ул-унс мин ҳазарот ил-қудс» асари қўлёзмасидан, Эронда, Тошкентда чоп этилган манбалардан фойдаланилди.

Шуниси эътиборлики, Фанлар академияси билан биргаликда «Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компаниясида «Алишер Навоий асарларига ишланган миниатюралар» албоми ҳам босмадан чиқди. Уни тузувчи ва сўзбоши муаллифи филология фанлари доктори, профессор Фозила Сулаймоновадир. Албомга Навоий ҳазратларининг «Куллиёт», «Хамса» ва яна кўплаб нодир асарларининг бадиий безатилган қўлёзмаларидан олинган энг нодир материаллар киритилган. Ушбу нашрга шарқшунос олим Ҳамид Сулаймон томонидан 197О-1978 йилларда Буюк Британия, Франция, Россия ва юртимиз фондларидан жамланган миниатюралардан тартиб берилган.

Назокат УСМОНОВА,
ЎзА мухбири

Абдулқодир ҲАЙИТМЕТОВ

«ЭЙ ДЎСТЛАР»- ИЗҲОРИ ДИЛ ШЕЪРИ

Ўзбек адабиёти тарихида бундай- гўзал радиф билан ёзилган ғазал кам. Бу шеърни улуғ шоир - Алишер Навоийнинг ўз замондошлари, энг қадрдон дўстлари билан олиб борган «изҳори дили» деб аташ ҳам мумкин.

Бу ғазал Навоийнинг ўрта ёшларида, кечи билан кексалик йилларида ёзилган бўлиб, шоир бу даврда ёлғизликдаги ҳаёт заҳматини тасвир этади. Ғазал матнида ўқиймиз:

Ёрдин ҳижрон чекар ушшоқи зор, эй дўстлар!
Неча тортай ҳажр,- чун йўқ менда ёр, эй дўстлар!

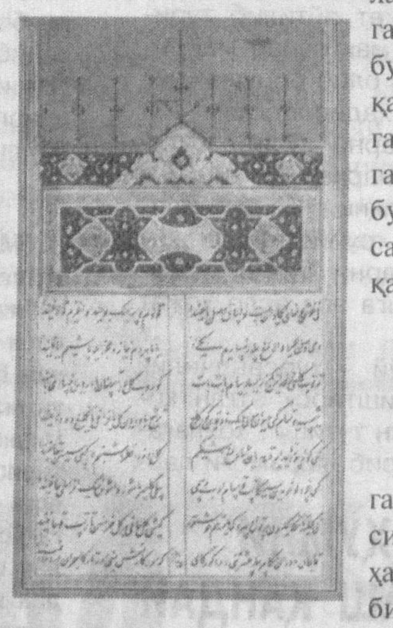

Баъзи яқин дўстлари унга ёр билан боғлиқ сирларни ҳадеб ошкор қилавермаслик керак! - деб танбеҳ берар эканлар. Навоий бунга: - Менда ёрнинг ўзи бўлмаса, менда ёр ҳақидаги сирнинг ўзи қандай бўлиши мумкин ва мен йўқ нарсани қандай ошкор этаман!- деб жавоб беради:

- «Ёр ишқин асрағил пинҳон!»- дебон саъй этмангиз.
Ваҳ, не навъ этгум йўқ ишни ошкор, эй дўстлар.

Кейинги пайтда Навоий умуман ишқ-муҳаббат масалаларида вафодор бўлишга аҳд қилиб, сўзида турмаётганлардан, хусусан шу тоифа нозанинлардан кўнгли совуганини, уларга эътибори камайганини айтиб, дўстларини бу ёмон ҳақиқатдан огоҳлантирмоқчи бўлади:

Ишқ бирла гар биров лофи вафову аҳд урар;
Ишвагарлар аҳдиға йўқ эътибор, эй дўстлар.

Навбатдаги байтда эса Навоий уйланиш унинг учун муаммога айланганини ҳақидаги гаплари қуруқ гаплар бўлмай, бундай аҳволдан аввало унинг ўзи азоб чекканини, охир-оқибатда ёрсиз, ҳеч кимсиз бўлиб қолганини, севгилиси билан қовуша олмаганини, бунга у ўзи айбдор эмаслигини, у севган ёр эса севишга арзийдиган, ҳақиқий «нозанин, чобуксувор» бўлганини чуқур самимият ва таассуф билан қайд этади:

Айламанг бекаслигимни таън, - бир кун бор эди -
Менда ҳам бир нозанин чобуксувор, эй дўстлар.

Навоий бу ғазалида айтганларидан, ҳаётий тажрибасидан келиб чиқиб, ўзининг ҳаётий фожеасини қайд этиш билан чекланмай, бундан замондошлари учун катта ва ўкинчли хулосалар чиқаришга интилади ва оила масалаларида уларни ўзидан ибрат олмасликка, севгилиси билан аҳил ва дўст бўлиб, оила қуришга, ҳаёт гаштини суришга даъват этади:

Ёрсиз вайронда қон йиғлармен аҳир! Сиз қилинг -
Ёр бирла гашти боғу лолазор, эй дўстлар.

Навоийнинг оила ҳақидаги асосий концепцияси ана шу мазмунда эди. Навоийнинг «Хазойинул маоний» девонида ишқ мавзуида мингларча шеър мавжуд. Уларнинг баъзилари дунёвий, баъзилари тасаввуфий мазмунларда. Лекин оила қуриш билан боғлиқ муҳаббат мавзуидаги шеърлар бармоқ билан санарли. Шоирнинг ушбу ғазали шу маънода унинг шоҳ асарларидан биридир. Бу шеър чуқур инсоний дард билан йўғрилган бўлиб, шоир дунёқарашининг оила ва жамият масалаларида нақадар юқори даражада турганини намоён этади. Бунда унинг оилани соғиниб тўккан кўз ёшлари, орадан кўп асрлар ўтган бўлса ҳам, ҳар қандай китобхонни бефарқ қолдирмайди:

Ёрсиз ифрот ила гар йиғласам, айб этмангиз,
Ким эрур бу иш манга беихтиёр, эй дўстлар.

Бир умр халқ билан бирга яшаган ва бирга нафас олган, ўз тақдирини халқ тақдири билан ҳамжиҳатликда туйган, унинг бахтида ўз бахтини кўрган, қалби дарё шоир ғазалнинг сўнги байти - мақтада яна бир бор дўстларига мурожаат этиб, ўз шахсий ҳаётида муваффақиятсизликлар юз берган эса-да, лекин у турмушдан аламзада эмаслигини, ҳаммага хайриҳоҳ эканини, ҳар бир инсон ўз бахтини қадрлаши лозимлигини уқдиради ва уларни аҳиллик билан яхши турмуш кечиришга чақиради:

Ёрингиз васлин ғанимат англабон, шукр айлангиз, -
Ким, Навоий ўлди бекасликда зор, эй дўстлар.

Бу ғазални маҳорат ила куйга солиш ва ижро этиш билан ўзбек халқ ҳофизи Мулла Тўйчи ҳофиз улуғ Навоий шеърининг шуҳратига шуҳрат қўшган эди.

ШОИР ҒАЗАЛИГА МУХАММАС

Бормикин оламда бир мендек фақир ҳамкорсиз,
Дўстларим келмас қошимга дил ғариб дилдорсиз,
Кўнглим ичра гул унар, аммо бари анворсиз,
Навбаҳор айёми бўлмиш, мен диёру ёрсиз,
Булбул ўлғондек хазон фасли гулу гулзорсиз.

Нописанд боқмай дилим куйдирди ишқда сарвиноз,
Ё саодат буржидан менга улуш эрканми оз?!
Кўксим ичра митти қуш тонг беҳаловат бўлди боз,
Гоҳ сарв узра, гоҳи гул узра булбул нағмасоз,
Ваҳки, мен, мен гунгу лол ул сарви гулрухсорсиз.

Холатим айтсам бу кун билмам ўзим не турдамен,
Бахти қўл етмас йироқ мисли тилаги бурдамен.
Кўкси чок, кўнгли ярим, маҳзун, юраги бурдамен.
Тонг эмастур гар диёру ёрсиз озурдамен,
Ким эмас булбул гулу гулзорсиз, озорсиз.

Эй ситам паймонаси, ўтмоқ эсанг қонимға ўт,
Маҳв этиб жисмимни тут-тут ўнгу сўл ёнимға ўт,
Тарки ишқ айлар эсам, ўт аҳду паймонимға ўт,
Равза ашжори ўтиндур, гуллари жонимға ўт,
Мумкин ўлса анда бўлмоғлиғ даме дилдорсиз.

Менга майхона макон, қалбимни сен туй, муғбача,
Ғам-ситамни қувласа, ҳар дамда чал куй, муғбача.
Май ила кўнглим очилса майли май қуй, муғбача,
Май чу бердинг, зулф ила банд эт мени, эй муғбача,
Ким хуш эрмас туғ била ичмас қадаҳ зуннорсиз.

Саҳни гулзор узра сен гулга кўнгил қўй, боғбон,
Хорлигу хорсиз эса ҳам гулни чин суй, боғбон,
Барчаси сархил эрур гул атрига тўй, боғбон.
Топмадуқ гулранг жоми бехумор, эй боғбон,
Ваҳки, бу гулшан аро гул бутмас эрмиш хорсиз.

Эй Сулаймон, бор изо ўткинчидур огоҳ бўл,
Ранжу озорсиз ҳеч ҳам толеъ келиб тутмайди қўл,
Ташна дилсен оқибат имлосидан маънога тўл,
Аҳли зуҳд ичра Навоий топмади мақсадга йўл,
Вақтингизни хуш тутинг, эй жамъким, хуммор сиз.

Сулаймон ҲАЙДАР

МУНАЖЖИМЛАР ТАЪБИРИ

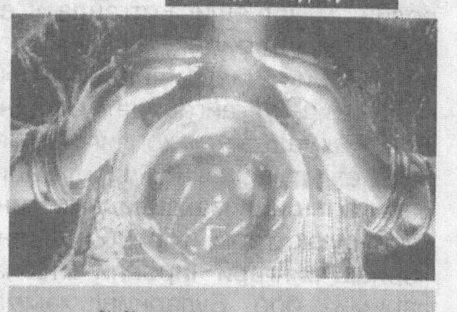

ҚЎЙ (21.03-21.04). Бугун ва эртага кўплаб майда-чуйда ташвишлар оғушида бўласиз. Бу ишларни кейинга қолдирмай битириб олинг, шунда дам олиш кунларингизни бутунлай ижодга бағишлаш учун ўзингизга имконият яратган бўласиз.

БУЗОҚ (22.04-20.05). Шу кунларда жаҳлингизни чиқариши мумкин бўлган ҳолатларга «панжа орасидан» қараб туришни маслаҳат берамиз. Уч-тўрт кундан сўнг «душман томон» сулҳ таклифи билан чиқади.

ЭГИЗАКЛАР (22.05-21.06). Чоршанба ва пайшанба кунлари қалтис вазиятда қолишингиз мумкин. Ҳақ бўлсангиз ҳам жанжаллашманг, обрўйингизни сақланг. Ҳамдардликни турмуш ўртоғингиздан кутинг.

ҚИСҚИЧБАҚА (22.06-22.07). Бошлашга қўрқиб турган айрим юмушларни муваффақиятли тугатишга эришасиз. Умуман, шу кунлардан кутилмаган, лекин ёқимли воқеаларни кутаверинг.

АРСЛОН (23.07-22.08). Бугун юз бериши мумкин бўлган қалтис вазиятда ўзингизни тўғри тута билсангиз, қолган кунларингиз хотиржам ўтади. Бу ҳафтани хатоларингизни тузатишга бағишланг.

ПАРИЗОД (23.08-22.09). Биронта ҳужжат расмийлаштиришга тўғри келса, ниҳоятда ҳушёр бўлинг. Сизни алдашлари мумкин. Келаси чоршанбагача ҳисҳаяжонга берилмай туринг.

ТАРОЗУ (23.09-22.10). Атрофингиздагиларнинг хатти-ҳаракатини ҳадеб танқид қилаверманг. Фикрингизни бир ерга жамлаб ўйлаб кўрсангиз, кўп саволларга жавоб топасиз.

ЧАЁН (23.10-22.11). Атрофингиздагилар билан муносабатда «Мен бўлмаганимда...» деган калондимоғликдан сақланинг. Ўзингизни камтар тутсангиз, келаси чоршанбагача анча ишларингиз битади, обрўйингиз ортади.

ЎҚОТАР (23.11-21.12). Кучингиз етмайдиган ишларни бошламанг. Ютуқ учун хоҳишнинг ўзи кифоя қилмайди, унутманг. Куч-қувватингизни спорт машғулотларига сарфланг.

ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12-19.01). Жуда ҳам зарур бўлмаса бугун-эрта сафарга чиқмай туринг. Қолган кунларда барча саъй-ҳаракатингиз зое кетмайди, дам олиш кунлари дўстларингиз билан учрашинг.

ҚОВҒА (20.01-18.02). Бу ҳафта ҳаётингизда муҳим бурилишлар ясаши мумкин. Сизга маслаҳат: молия ишларида ақлингизга, одамлар билан муносабатда кўнглингизга қулоқ солинг.

БАЛИҚ (19.02-20.03). Ҳаёт зерикарли, деган хулосангиз - хато. Аслида Сизга бироз осойишта кунлар тақдим этилмоқда. Дам олинг, режалар тузинг, осуда онлардан лаззатланинг.

Спорт

«ТУРОН» ЖАНГИ САНЪАТИ

«Турон» миллий яккакурашининг келиб чиқиш тарихи соҳибқирон Амир Темур даври билан боғлиқ. Бобокалонимиз аскарларга қурол-аслаҳа билан бир қаторда яккама-якка жанг қилиш санъатини ўргатиб борган. Бизнинг кунларимизда («Темур тузиклари») ўрганиб чиқилгандан сўнг, яккама-якка жанг санъатининг жонкуяри Баҳодир Саидов саъй-ҳаракати билан бу спорт тури тикланди. Дастлабки кўргазмали чиқишлар яхши натижалар берди.

«Турон» яккакурашининг жозибаси нимада? Маълумки, бошқа спорт турлари муайян бир усул ёки зарбага асосланган, яъни унда инсон танасининг маълум бир қисми ривожланади, қолган аъзоларга эса эътибор камроқ бўлади. «Турон» миллий яккакураши эса миллий кураш, дзю-до, эркин кураш, бокс, таэквондо, каратэ, кикбоксинг, қўл жанги, гимнастика ва акробатика спорт турларида бўладиган ҳаракатларни ўз ичига қамраб олган. Эндиликда бу спорт турининг имкониятлари нақадар кенг эканлиги кўзга ташланди.

Суратда: «Турон»жанги санъатидан лавҳа

«Турон» яккакураши нафақат юртимизда, балки чет элларда ҳам оммалашмоқда. Ўтган йилнинг декабрь ойида Россиянинг Ярославл шаҳрида жанг санъатининг «Панкратион» деб номланган тури бўйича жаҳон чемпионати бўлиб ўтди. Дунёдан ташриф буюрган 29 мамлакат полвонлари яккама-якка жанг санъати бўйича куч синашишди. Жаҳон чемпионатига Ўзбекистондан айнан «Турон» яккакурашчилари таклиф этилди. Кам сонли вакилларимиз (Неъмат Қурбонов, Фахриддин Қодиров ва Аваз Қаюмов) 29 давлат вакиллари орасида 6-7 ўринни эгаллашга муваффақ бўлишди. Бу катта муваффақият. Ўйлаймизки, «Турон» яккакурашининг келгуси ривожи ҳеч биримизни бефарқ қолдирмаслиги шубҳасиз.

Эркин УМАРОВ.

ОМАД ЁР БЎЛСИН, ИРОДА!

Иқтидорли теннисчимиз Ирода Тўлаганова учун 2002 йил ҳам омадли бошланди. Ирода «Катта дубулға» туркумига кирувчи тўрт мусобақадан дастлабкиси - Австралия очиқ чемпионатида анча кучли ўйин намойиш этиб, учинчи босқичгача етиб борди ва Аёллар теннис уюшмаси (WTA) томонидан янги эълон қилинган жаҳоннинг энг кучли йигирма теннисчиси рейтингида бир поғона юқорига - 19 ўринга кўтарилди.

Ушбу рейтингда ҳамон америкалик Женифер Каприатти карвонбошилик қилмоқда. Унинг ортидан эса ҳамюрти Винус Уильямс ва швейцариялик машҳур теннисчи Мартина Хингис жой олган. Шу пайтгача иккинчи поғонани эгаллаб келган АҚШ вакиласи Линдсей Дэвенпорт тўртинчи ўринга тушиб қолди. Кучли теннисчилар рўйхатида юртдошимиз анча вақтгача эгаллаб турган йигирманчи поғона эса австриялик Барбара Шеттга насиб этди.

(ЎзА)

Ўлкамизда қиш

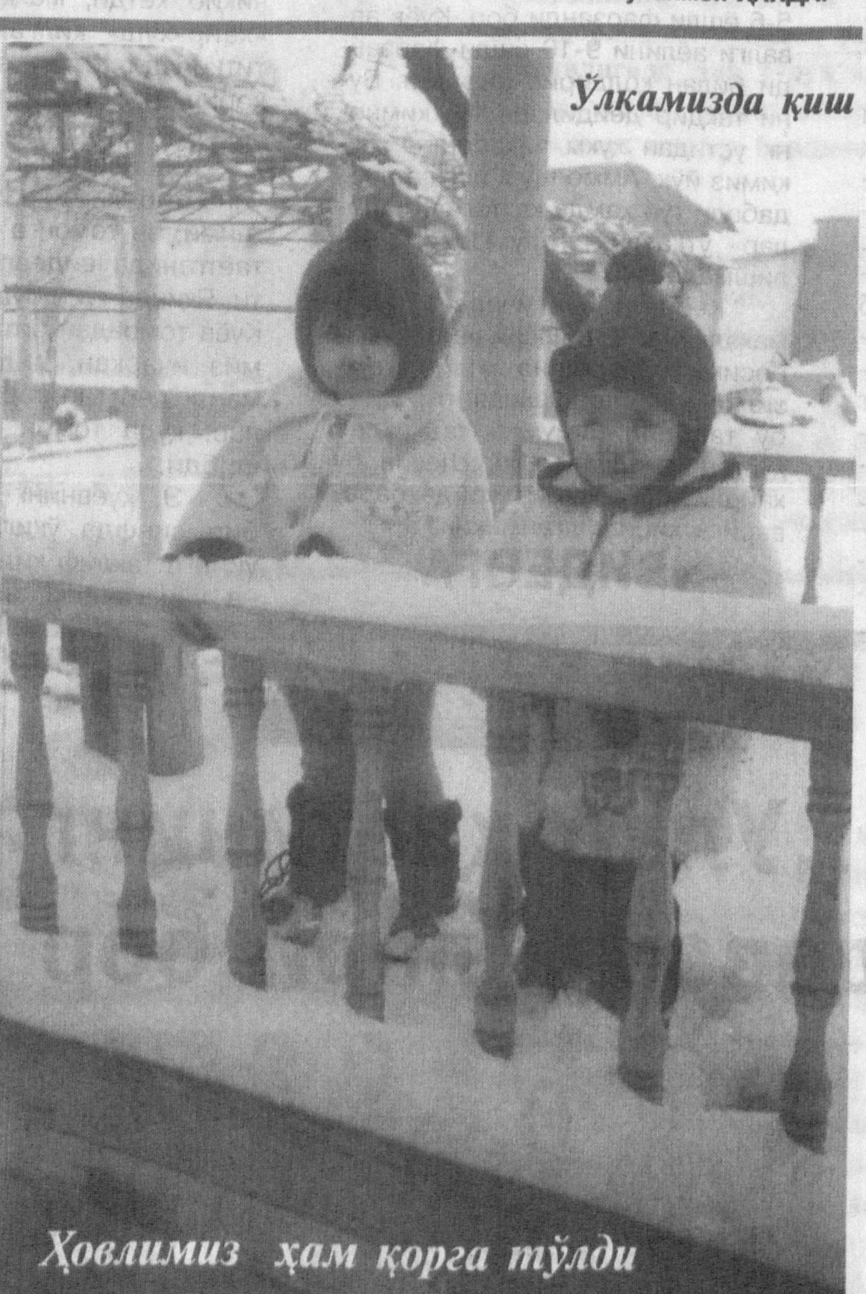

Ҳовлимиз ҳам қорга тўлди

Сиз харид қилдингиз

Молиявий хизматлар ижрочиси истеъмолчига етказилган зарар учун ўзининг жавобгарлиги тўғрисида суғурта шартномаси борлиги ҳақида истеъмолчига ахборот бериши шарт.

«Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги қонундан

Молиявий хизматлар кўрсатадиган ижрочи ўзининг тугатилиши ёки банкрот бўлиши эҳтимолини назарда тутган ҳолда истеъмолчиларнинг талабларини қондириш мақсадида ўз жавобгарлигини суғурта қилдириши шарт.

Ўзбекистон Оқсоқоллар Кенгаши, Республика «Маҳалла» жамғармаси Бошқаруви Ўрганч шаҳар Комилжон Отаниёзов номли маҳалла фуқаролар йиғини раиси

Аминбой АБДУРАҲМОНОВнинг

бевақт вафоти муносабати билан унинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур ҳамдардлик изҳор қилади.

Янгисидан бор

- Азизим, қизимиз улғайиб, анча нарсанинг фарқига борадиган бўлиб қолибди.
- Қайдан билдинг?
- У нега сенга турмушга чиққанимни сўради?

- Бир ҳафтадан бери хотиним билан гаплашмаяпман.
- Уришдингларми?
- Йўқ, унинг гапини бўлгим келмаяпти, холос.

СКАНВОРД

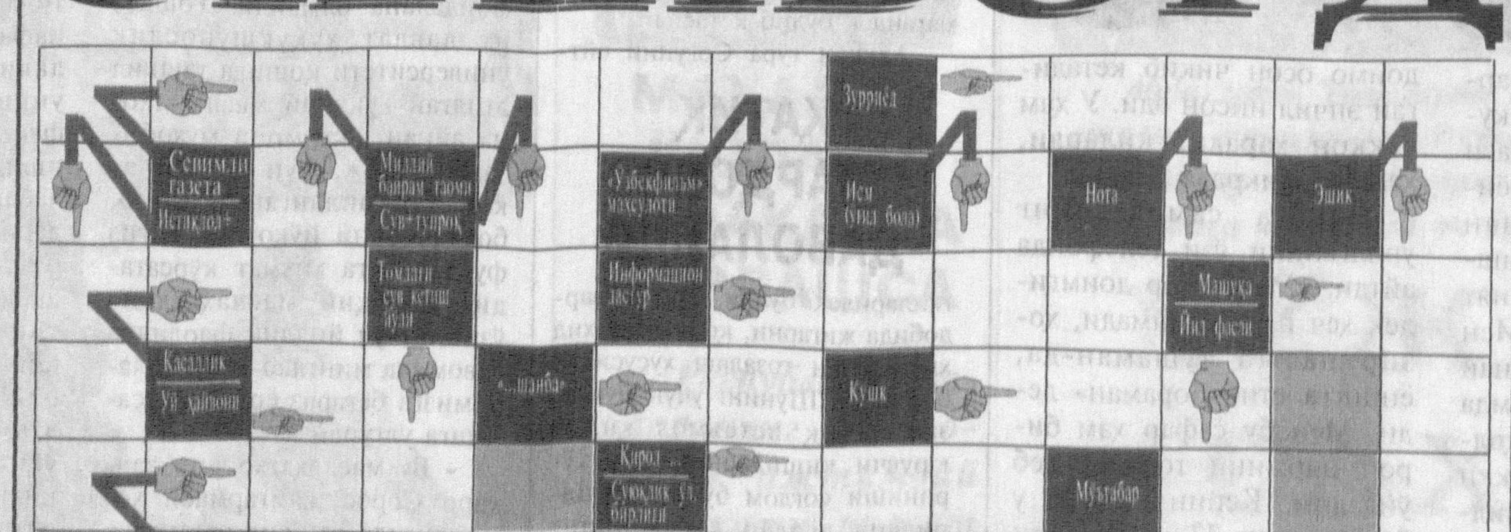

Тузувчи: Дилноза НУРМУҲАММЕДОВА

Бунақаси ҳали бўлмаган

Пойтахтимизнинг Олой бозорини айланиб юрган ҳамқишлоғим расталардаги ҳар бири чақалоқнинг бошидай келадиган олмаларнинг олдидан ўта туриб:

- Бу нима ўзи, деҳқон, қаерда ўсган? - деб сўрайди.
- А, бу олма окаси, океан ортида етиштирилган.
- Мазасини кўрса бўладими?
- Бўлади, - шундай деб ҳалиги «деҳқон» аввал кесилган олмадан буғдойдек бўлак кесай деб турса, ҳалиги ҳамқишлоғим бир донасини олиб еб қўйибди.
- Килоси қанча?
- Олти минг сўм, яна келишамиз, - дебди сотувчи.
- Э, бу қанақаси, кетдик, - дея шеригини тортиб кетмоқчи бўлса, ҳалиги растадаги сотувчи унинг билагидан тутибди:
- Тўхтанг, окаси, «вес»ингиз қанча эди.?
- Нимайди, 85 кило.
- Қани тарозига чиқинг-чи.
- Нега?
- Сиз еган олмани ўлчаймиз, пулини тўлайсиз, - дермиш сотувчи.

«MAHALLA»чи

ХАЛҚ ДОНИШМАНДЛИГИ,
КЕКСА АВЛОД ТАЖРИБАСИ,
МАҲАЛЛА ҲАЁТИНИНГ ОЙНАСИ —
MAHALLA
БИЛАН БИРГА БЎЛИНГ!

MAHALLA

Бош муҳаррир: Чори ЛАТИПОВ

Таҳрир ҳайъати:
Шуҳрат ЖАЛИЛОВ
Расул РАҲМОНОВ, (Бош муҳаррир ўринбосари.)
Рустам ҚОСИМОВ.

Масъул котиб: Аслиддин БЎРИЕВ
Навбатчи: Мавлуда ҚОСИМОВА
Саҳифаловчи: Алишер ЙЎЛДОШЕВ

Газета таҳририят компьютерида терилди ва саҳифаланди, офсет усулида босилди.
А-2, 2 босма табоқ.

Буюртма Г-3237

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди.
Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41.

Топширилди—20.30